

Letno poročilo 2008

Povzetek

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

ISSN 1681-0155

<http://osha.europa.eu>

Evropska agencija
za varnost in zdravje
pri delu

Ključne dejavnosti v letu 2008

Vloga Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) je pomagati zaščititi delavce v Evropi z zbiranjem, analizami in širjenjem informacij o varnosti in zdravju pri delu ter spodbujanjem kulture preprečevanja nezgod in obolenj.

V letu 2008 so bile zajete dejavnosti več ključnih področjih, saj je Agencija želela poudariti, da si organizacije med svetovno gospodarsko krizo ne morejo privoščiti zmanjševanja pomena varnosti in zdravja pri delu (VZD).

Delo Agencije v letu 2008 je usmerjala [Strategija Skupnosti za zdravje in varnost pri delu za obdobje 2007–2012](#), katere namen je zmanjšati število z delom povezanih nezgod in obolenj ter v kateri je poudarjena pomembna vloga Agencije.

V letu 2008 je upravni odbor Agencije sprejel tudi novo petletno [Strategijo Agencije za obdobje 2009–2013](#). Ta vsebuje večletni delovni program, ki je tesno povezan z dolgoročnimi cilji in vrednotami Agencije.

ZBIRANJE IN ANALIZA INFORMACIJ

Agencija je v okviru dejavnosti zbiranja in analiziranja informacij o VZD prek svoje Evropske opazovalnice tveganj opravila študijo izvedljivosti različnih metodologij za napovedovanje prihodnjih tveganj na področju VZD, ki bi jih lahko povzročile nove tehnologije in novi načini dela. *Projekt napovedovanja (Foresight project)* Agencije bo vključeval desetletni pogled v prihodnost in pomagal oblikovalcem politike *danes* sprejeti ukrepe, da bodo evropski delavci še naprej varni.

Agencija je končala poročilo [Napovedi strokovnjakov o nastajajočih kemičnih tveganjih](#), zadnje v nizu odmevnih poročil, v katerih so združene najnovejše informacije o hitro spreminjajočih se področjih, povezanih z VZD, ter opredeljena področja, katerim morajo raziskovalci in oblikovalci politik posvetiti pozornost. V poročilu o nastajajočih kemičnih tveganjih so opredeljene skupine snovi, vključno z rakotvornimi snovmi ter dražilnimi in alergeni kemikalijami, ki zaradi svojega

učinka na zdravje delavcev zbujaajo posebno skrb.

V drugih publikacijah Evropske opazovalnice tveganj je bilo povzeto znanje o [izpostavljenosti kože pri delu in z delom povezanih kožnih boleznih](#), [izpostavljenosti vibracijam](#) in njenih vplivih na zdravje ter [nanodelcih](#) in njihovih morebitnih učinkih na zdravje in varnost na delovnem mestu.

Projekt VZD v *številkah* je še naprej zagotavljal podatkovno bazo za preprečevanje nezgod in bolezni na delovnem mestu s primerjanjem statističnih podatkov iz različnih virov in evropskih držav. V letu 2008 je bil projekt osredotočen na ravnanje z odpadki in boleznimi dihal.

Novo poročilo [Napovedi strokovnjakov o nastajajočih psihosocialnih tveganjih](#) je pokazalo, da stres in druga psihosocialna tveganja prizadenejo vse več evropskih delavcev. Organiziran je bil seminar o psihosocialnih tveganjih in njihovih posledicah, v poročilu VZD v *številkah: stres* pa so bili zbrani statistični podatki, povezani s stresom.

V letu 2008 se je začela izvajati [evropska raziskava v podjetjih glede novih in nastajajočih tveganj \(ESENER\)](#). Ta projekt bo vključeval zbiranje informacij, ki jih zagotovijo zastopniki in drugi odgovorni za zdravje in varnost, o tem, kako se trenutno obvladujejo tveganja na delovnem mestu, osredotočen pa bo zlasti na psihosocialna tveganja.

Kot del projekta [NEW OSH ERA](#), katerega namen je pomagati pri usklajevanju evropskih raziskav o novih in nastajajočih tveganjih, je bil odobren *memorandum o soglasju (Memorandum of common understanding)*. V njem so opredeljena prednostna področja za skupne raziskovalne dejavnosti različnih evropskih držav.

Na področju *informacij o delovnem okolju*, s katerimi se spodbuja sodelovanje držav članic pri zbiranju informacij in raziskavah, je Agencija pripravila tri obsežna poročila v podporo kampanji o ocenjevanju tveganj *Zdravo delovno okolje* za obdobje 2008–2009 in organizirala *podelitev nagrad za dobro prakso*, v okviru katere se podelijo priznanja

podjetjem in drugim organizacijam, ki so izjemno veliko prispevale k spodbujanju ocenjevanja tveganj na delovnem mestu.

Novo poročilo z naslovom [Varovanje delavcev v hotelih, restavracijah in na področju priprave in dostave hrane \(HORECA\)](#) vsebuje pregled tega sektorja, nekatera tveganja, ki prevladujejo v njem, in načine varovanja delavcev.

Agencija je pripravila tudi informacije o tveganjih za zdravje in varnost v cestnoprometnem sektorju.

Potekalo je delo v zvezi s prihodnjim poročilom o gospodarskih spodbudah, ki bo vsebovalo posodobljen pogled na različne spodbude, ki jih ponujajo države članice, da bi spodbudile uspešno zagotavljanje VZD, medtem ko je v pregledu literature o *VZD in gospodarski uspešnosti v malih in srednje velikih podjetjih* preučena povezava med gospodarskimi koristmi in dobrimi delovnimi razmerami.

Agencija je sodelovala pri načrtovanju projekta *Spodbujanje zdravja na delovnem mestu*, v okviru katerega se bodo zbirale in širile informacije, ki lahko pomagajo pri razvoju kampanj za spodbujanje zdravja na delovnem mestu.

Pripravljene so bile praktične informacije o težavah za varnost in zdravje [čistilcev](#) ter študije primerov o tem, kako vprašanja varnosti in zdravja pri delu vključiti v izobraževanje.

Po kampanji o kostno-mišičnih obolenjih leta 2007 z naslovom [Naredite si breme lažje](#) je Agencija objavila [poročilo o preprečevanju kostno-mišičnih obolenj](#) z nasveti, kako na delovnem mestu ta obolenja preprečiti.

Pripravljalno delo in zbiranje informacij sta potekala na področju vzdrževanja zgradb in opreme na delovnem mestu, ki bo tema vseevropske kampanje *Zdravo delovno okolje* v obdobju 2010–2011.

V letu 2008 je bila podpisana pogodba za nov enotni tematski center, ki je konzorcij večjih institucij VZD iz vse EU. Tematski center bo Agenciji zagotavljal največ strokovnih informacij v zvezi z VZD. Pogodbo je mogoče obnoviti za največ štiri leta.

OBVEŠČANJE, KAMPANJE IN PROMOCIJA

Kar zadeva dejavnosti posredovanja in širjenja informacij o VZD, si je Agencija prizadevala za spodbujanje [kampanje o ocenjevanju tveganj Zdravo delovno okolje](#). Skrbno ocenjevanje tveganj je temelj upravljanja zdravja in varnosti. Do zdaj je bilo v kampanjo vključenih več kot 7 000 udeležencev na seminarjih, usposabljanjih in delavnicah, pri čemer je bilo razdeljenih približno 2 milijona tiskanih publikacij.

To je prva kampanja, ki temelji na novem dveletnem modelu, s katerim je na voljo več časa za priprave in naknadne dejavnosti, zlasti spodbujanje dobre prakse, ter za razvoj mrež in partnerstev, ključnih za njen uspeh. Do konca leta 2008 se je med [uradne partnerje kampanje](#) vključilo 17 organizacij.

Evropski teden varnosti in zdravja pri delu je potekal med 20. in 24. oktobrom 2008, ko je bilo po vsej Evropi organiziranih več sto dogodkov in dejavnosti v okviru kampanje.

Za kampanjo je bil uveden nov prožnejši model podpore za informacijske točke, ki so običajno nacionalna telesa VZD v različnih evropskih državah. *Paket za pomoč evropski kampanji (European Campaign Assistance Package – ECAP)* temelji na ponudbi storitev prek podpisnikov pogodb z Agencijo.

[Sklepni dogodek kampanje Naredite si breme lažje](#) je bila organizirana 26. februarja 2008 in je vključevala podelitev [evropskih nagrad za dobro prakso](#) organizacijam, ki so izjemno veliko prispevale k preprečevanju kostno-mišičnih obolenj.

Agencija je oglaševala svoje delo prek programa Google AdWords ter širila svoja nova poročila o psihosocialnih tveganjih in sektorju HORECA z lokaliziranimi sporočili za javnost.

V letu 2008 je bila izvedena [zunanja ocena preteklih kampanj](#) in pobud Agencije.

[Spletni strani Agencije](#) so bila dodana nova orodja in nove enotne vstopne točke, delovati pa je začela tudi spletna stran o [Napu](#), priljubljenem risnem liku. Oblikovana je bila uporabniška nadzorna plošča za spremljanje učinkovitosti spletne strani Agencije.

Poleg tega je Agencija nadaljevala program objavljanja, da bi informacije o VZD dosegle širok krog ljudi.

RAZVOJ MREŽE

Agencija je še naprej razvijala svoje mreže na ravni EU, Urad za zvezo v Bruslju pa je usklajeval njeno delo z Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom, Ekonomsko-socialnim odborom in drugimi organi.

Agencija je še naprej sodelovala pri programih, ki pripravljajo države na morebitno pridružitve EU, z usklajevanjem dejavnosti teh držav na področju zdravja in varnosti z dejavnostmi sedanjih držav članic.

Agencija je v letu 2008 nadaljevala delo za krepitev sodelovanja z mednarodnimi partnerji – zlasti z Mednarodno organizacijo dela (MOD), Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) in Odborom višjih inšpektorjev za delo (SLIC) –, da bi izmenjala izkušnje in primere dobre prakse ter poiskala sinergije za izvajanje kampanj in dejavnosti za povečevanje ozaveščenosti.

OBETI ZA LETO 2009

Agencija bo v letu 2009 posebno pozornost namenila uvedbi nove metodologije za napovedovanje novih in obstoječih tveganj (verjetno najprej z osredotočanjem na energijo in okolje), zbiranju podatkov o tveganjih za ženske v projektu „VZD v številkah“, katerega prvi rezultati bodo predstavljeni v [raziskavi ESENER](#), pripravi poročil o tveganjih VZD v prevoznem sektorju ter raziskavam o javnih in zasebnih naročilih ter njihovi vlogi pri zagotavljanju gospodarskih spodbud za dobro VZD.

Poleg tega bodo dejavnosti kampanje v letu 2009 vključevale drugo leto kampanje o ocenjevanju tveganj [Zdravo delovno okolje](#) s podelitvijo [nagrada za dobro prakso](#), poročili o kampanjah, zagotavljanjem dostopa do spletnih orodij za ocenjevanje tveganj in novembrskim sklepnim dogodkom kampanje. Hkrati bodo izvedene priprave na naslednjo kampanjo Agencije *Zdravo delovno okolje* za obdobje 2010–2011, ki bo osredotočena na varno vzdrževanje. Znova bodo sklenjena partnerstva kampanje, gradivo zanjo (vključno s spletno stranjo kampanje) pa bo pripravljeno v 22 jezikih.

Izvedena bo zunanja ocena novega modela kampanje in novega paketa financiranja ECAP.

Prevod opravil Prevajalski center (CdT, Luksemburg), na podlagi izvirnega angleškega besedila.